

Az izgató pacséri pópa.

(Saját tudósítónktól.) A pacséri szerb pópát, *Stefánovics* Györgyöt az egész délvidéken ismerik izgatási pörei révén. A hírhedt szerb pap soha nem bírta elpalástolni pánszláv érzelmeit és ezért a magyar büntetőtörvénnyel már sokszor meggyűlt a baja. Legutóbb a szabadkai törvényszék elé került hűtlenséggel és felségsértéssel vádolva, mert ahelyett, hogy hivatásához képest a vallásra tanította volna híveit, inkább az uralkodóház és a haza ellen agitált. A szabadkai törvényszék felmentette ugyan a pópát a hűtlenség és felségsértés vádjáról, de a tábla ezt az ítéletet megsemmisítette, azzal az indokolással, hogy a felségsértési pörökben a tábla székhelyén működő törvényszék illetékes ítélni. Így *Stefánovics* ügye ma a *szege*di törvényszék *Hevesy*-tanácsa elé került.

A vádirat szerint *Stefánovics* György hűtlenséget és felségsértést követett el. A múlt évben ugyanis *Stefánovics* gyűjtést rendezett Pácséron a szerb Vöröskereszt-Egyesület céljaira, mely a balkáni háborúban megsebesült szerb katonákat segítette. A gyűjtést lelkesítő beszéddel kezdte meg a pópa és többek között így szózkodott:

— Segítsünk a szerb testvéreinken, mert ha ők hatalmasak lesznek, akkor mielőbb *Péter király* malma alá juthatunk.

Stefánovics gyakran tett hasonló kijelentéseket, amikről az egész falu tudott. Viselkedése a csendőrségnek is feltűnt és jelentést tett róla a szabadkai ügyészségnek. Az ügyészség elrendelte a pópa letartóztatását, aki mostanáig vizsgálati fogságban volt. A vizsgálat során kiderült másik bűne is. *Julius* 28-án a pacséri, szerb nemzetiségi körben beszédet mondott. Beszédében azt fejtegette, hogy a szerbek majd visszafoglalják régi területeiket, *Szlavóniát*, *Horvátországot*, sőt a *Bácskát* és *Temes-megyét* is.

A mai tárgyaláson a vádlott pópa tagadta a terhére rótt bűncselekményt és tiltakozott az ellen, mintha az inkriminált kifejezéseket használta volna. A beidézett tanúk nagy része azonban ellene vallott. A tanúk vallomásából az is kitűnt, hogy *Stefánovics* közismert magyar-ellenes érzelmeiről.

Decleva Dénes királyi ügyész azonban a vád minden pontjaira vonatkozólag bizonyítani akart és ezért négy újabb tanu beidézésére tett indítványt. *Stefánovics* védője ellenzte az újabb tanukihallgatást, de a bíróság helyt adott az ügyész kérelmének és a bizonyítási eljárás kiegészítése végett szeptember 17-ére halasztotta el a főtárgyalás megtartását.

Beszédes levél.

(Saját tudósítónktól.) Az áldozó készségnek egyik igen beszédes példánya az a levél, amelyet egy *szege*di asszony intézett a *Szege*di Feministák Egyesületéhez és amelyet két kis párna kíséretében küldött. Követendő példaként közöljük a levelet a maga teljes szövegében:

Nagyságos asszony kérem!

A *Délmagyarországban* olvastam, hogy milyen nagy szükségük van a hős sebesülteknek párnákra. Nagyon szegény özvegyasszony vagyok, mert az én szegény férjem meghalt és mikor ő haldokolt, nekem akkor született meg a legkisebb fiam. Most három éves. Öt gyermekkel maradtam apa és kenyérkereső nélkül. Mindig kérem a jó Istent, hogy ne hagyjon el, hogy magam birjam kis gyermekeimet nevelni és a jó Isten meghallgatja kérésemet. Igaz, nagyon sokat kell dolgoznom a gyermekeimért.

Nagyon sajnálom a hős sebesülteket, hisz mindnyájunkért ontják véréüket és feláldozzák drága életüket. Nagyon jó szívvél küldöm

nekik e két kis párnát, hogy a jó Isten segítse őket, hogy minél hamarabb felgyógyuljanak. Ottalmazza és védje a dicső hadsereget, mely mindnyájunkért harcol.

özv. *Poleczner Kálmánné*,
Párisi körút 13. sz.

Az ujszegedi szerb internátus és a háború.

(Saját tudósítónktól.) A szerb-bánati vagyonszövetségnek Ujszegeden épített kétemeletes internátusa a múlt tanévben nyílt meg. Tavaly 100 fiu- és 50 leánynövendéke volt, kik a legminimálisabb összegért nyertek teljes ellátást. Az idei tanévre 210 növendék jelentkezett, ami a leghatározottabban megdönti azt a hamis hírt, mintha a háborúra való tekintettel a szerb-bánati községekben lakó szülők féltének gyermekeiket egy szintizta magyar városba küldeni.

Gaál Endre dr. városi tanácsos az első sebesülteknek Szegedre való szállítása alkalmával kijelentette *Horváth* Jánosnak, a szerb-bánati internátus igazgatójának, hogy ha a sebesültek tömeges elhelyezése miatt szükség lesz helyre, igénybe fogják venni az ujszegedi kétemeletes palotát.

Ezzel szemben a vagyonszövetség elnöke kijelentette, hogy hajlandó az internátus tan- és hálótermeit a katonai kórház céljaira átengedni, de csak abban az esetben, ha nem nyílnak meg az iskolák. *Jankovich* Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter rende-

tére azonban már közölték a középiskolák igazgatói a beiratkozások és az iskolai tanév megkezdésének terminusát. A napokban *Verecen* gyűlést tartott a szerb-bánati vagyonszövetség, amelyre leutazott *Horváth* János igazgató is, ki a gyűlésen hozott határozatokról a következőképpen nyilatkozott a *Délmagyarország* munkatársának:

— A vagyonszövetség gyűlésén elhatározta a bizottság, hogy arra az esetre, ha szükség volna helyre s katonai kórházzá alakítanák át az internátust, hazafias kötelességüknek tartják az épület haladéktalanul való átadását. Egyben a bevonult katonák családjainak segélyezésére 30.000 koronát, a Vöröskereszt javára pedig 3000 koronát szavaztak meg.

— A 210 jelentkező növendék közül vasárnapra berendeltem egy csomó tanulót, mert egyes iskolákban a napokban már megkezdődnek az előadások. Szeptember 15-én megtelik az internátus a növendékekkel, akkor igazán nem tudom, hogy hova helyezzek el ennyi leány- és fiúnövendéket, ha katonai pót-kórházzá alakítják át az internátust.

— *Cicatricis* Lajos dr. főispán is tárgyalásokat folytatott velünk s azt kívánta, hogy az elhelyezett sebesültek teljes ellátását napi 1 korona 20 fillérért vállaljuk el. A tárgyalások abba maradtak, mert mindmáig nem hoztak hozzánk sebesülteket. A felajánlott 33.000 korona pedig mintegy megváltása annak, hogy az intézeti növendékeket ne legyünk kénytelenek iskolai évük elvesztése mellett visszaküldeni.

Multunk és jelenünk.

(Saját tudósítónktól.) *Széll Kálmán* szenzációs cikket közölt a *Neue-Freie Presse* legutóbbi számában, amelyben jelen állapotunkról és a közelmúlt eseményeiről elmélkedik. A bevezetés elhagyásával hozzuk ezt a nagyérdekű cikket a maga egész terjedelmében:

En tele vagyok bizalommal, remélem és meg vagyok róla győződve, hogy Ausztria-Magyarország és Németország győzőkként kerülnek ki ebből a világháborúból, mert a jog, sőt minden jog mellettünk szól. Ma még minden a kezdetén és fejlődőben van.

Haderünk eddigi kifejlődése, Németország és Ausztria-Magyarország csapatainak eddigi nagy sikerei a legszebb eredményekre jogosítják fel reményeinket. Németország valóban csodálatot keltő, megdöbbentő, fényes, nem sejtett és egyenesen villámgyorsasággal elért nagy sikerei biztosítják a világháború oly magasztos céljainak az elérését. A német hadsereg ezen heroizmusa előtt meg kell hajolnunk.

A mi csapataink ép oly bátran és hőiesen küzdenek.

A továbbiak folyamán azon meggyőződésnek ad *Széll Kálmán* kifejezést, hogy Ausztria-Magyarország és Németország egymásra vannak utalva és mindig olyan erős szövetségben kell egymással élniük, mint most.

Egy borzalmas esemény következtében az egész világ lángban áll. Az egész emberiséget átalakító népvándorlás óta nem volt az egész világnak ilyen borzalmas felfordulása.

Hogy ne beszélnek hát ma ezen mindeket átalakító kérdéseiről?

Legyen szabad néhány gondolatot, amelyet nem tudok elnyomni, kifejezésre juttatnom.

Hosszu évtizedek óta elhomályosodott a céljaiban és eszközeiben biztos és szilárd politika, amely régebben az európai politika hatalmi tényezőinek a döntését *Bismark*, *Andrássy*, *Baconfield*, *Salisbury* kezeibe adta.

A világháború kitört.

Abban a hiszemben voltam, hogy ez a katasztrófa nem most fog bekövetkezni. Későbbre és elkerülhetlenül vártam, de nem mára.

Csalódtam. De nem röstellem.

Felfogásom, úgy hiszem, minden fennálló nemzetközi viszonylat mérlegelése, azok logikus felfogása szerint jogos és helyes.

Oroszország nem tartotta magát az ő hadsereg-alakulataival felkészültnek arra, hogy könnyelműen belekezdjen egy európai háborúba. A Japán ellen viselt háború szomorú eredményei után Oroszország egész hadszervezete radikális reformra szorult. Ezek a reformok mindeddig nem voltak mind keresztülvihetőek. Oroszország vasuti közlekedési viszonyai még nagyon primitívek és még ma is sok a kívánni való e tekintetben.

A franciák, akik mint hű szövetségesek erre vonatkozólag most tavasszal próbákat ejtettek, konstatálták, hogy a közlekedési viszonyokban még igen nagyok a hiányok.

És mit mutatott Oroszország 1877—78-ban?

Meg tudta volna verni *Ozmán* pasát és a török hadsereget *Románia* nélkül?

En azt hiszem, hogy Oroszország be fogja látni, hogy Nagy Péter végrendelete ma praktice kivihetetlen. Az egész Balkán, kezdve *Románián*, ma az önmagáé, akar és fog is független és szabad maradni.

Oroszországot távolabb látó érdekei, ha azokat helyesen fogja fel, inkább Ázsiára utalják. Egy borzalmas orgyilkosságnak Isten